

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, обліку і аудиту
прот. № 1 від 29.08.2025 р.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК СИЛАБУС

2025/2026 навч. рр.

Галузь знань	– 07 Управління та адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітні програми –	Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– перший рівень (бакалавр)
Цикл підготовки	професійний(вибіркові)
Кількість кредитів ЄКТС	– 6 (180 годин)
Семестр	5
Сторінка курсу в MOODLE	https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=13917
Лектор курсу - Троїнікова Олена Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)	
Профайл викладача - https://kart.edu.ua/staff/trojnikova-om	
Контакти викладача (e-mail) - troinikovae@kart.edu.ua	
Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516 Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/	
Додаткові інформаційні матеріали: http://lib.kart.edu.ua/	

Управлінський облік – засіб досягнення підприємством високого економічного результату своєї діяльності. Воно не зводиться лише до зниження витрат, а поширюється на всі елементи управління.

Основними цілями вивчення дисципліни «Управлінський облік» є: приведення у відповідність теоретичних знань основних аспектів управління витратами на підприємстві; набути необхідних практичних знань у питаннях прогнозування та поточного планування витрат; визначення витрат на стадіях життєвого циклу продукції; висвітлити особливості застосування сучасних методів управління витратами.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ЗК12 Здатність працювати автономно

спеціальні (фахові) компетентності(СК):

СК011. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи страхування та фондового ринку.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Управлінський облік – засіб досягнення підприємством високого економічного результату своєї діяльності. Воно не зводиться лише до зниження витрат, а поширюється на всі елементи управління. Управління витратами – це окрема ланка менеджменту і економіки, що поєднує в собі елементи операційного

та фінансового менеджменту з метою оптимізації витрат та забезпечення максимізації добробуту власників підприємства.

Курс складається з однієї лекції і одного практичного заняття раз на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії.

Методи навчання

Словесний метод (лекція, дискусія), практичний метод (практичні заняття), робота з навчально- методичною літературою, самонавчання, презентації.

Вивчення здобувачем навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних тем, що супроводжується навчальним матеріалом, презентаціями та груповими (індивідуальними) завданнями.

Тематичний план дисципліни містить опорний конспект лекцій, плани практичних занять, завдання для організації самостійної роботи.

Самостійна робота здобувачів передбачає працю з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами, статистичними матеріалами.

Теми курсу

Кожна тема побудована так, щоб активізувати пізнавальну діяльність здобувача вищої освіти.

Тема 1. Зміст управлінського обліку на підприємстві

Управлінський облік – це система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління ним. Метою управлінського обліку є надання корисної інформації керівництву підприємства для прийняття важених управлінських рішень.

Тема 2. Класифікація витрат на виробництво

Управлінський облік умовно можна розподілити на дві частини:

а) накопичення витрат – витрати групуються за однорідними елементами; б) віднесення витрат – витрати відносяться до об'єктів витрат.

Тема 3. Прогнозування та планування витрат

Планування витрат на перспективу в залежності від зміни умов хз формування

Тема 4. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності

Основною ознакою розподілу витрат для загальної класифікації є місце появи витрат і відношення витрат до різних сфер діяльності підприємства.

Тема 5. Калькулювання собівартості продукції

Калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) – сукупність прийомів і способів, що забезпечують обчислення в грошовому вираженні собівартості одиниці окремих видів виробленої підприємством продукції (робіт, послуг) у розрізі статей витрат

Тема 6. Управлінський облік в процесі виробництва Моделі поведінки витрат

Під поведінкою витрат розуміють характер реагування витрат на зміни в

діяльності підприємства. Зміни у складі та величині витрат відбуваються під впливом певних подій та операцій, що мають місце в процесі господарської діяльності

Тема 7. Облік витрат на виробництві.

Обліком витрат є відображення на рахунках бухгалтерського обліку витрат понесених підприємством протягом певного періоду і пов'язаних з процесами постачання, виробництва та реалізації для формування собівартості продукції, робіт, послуг.

Тема 8. Аналіз витрат.

До основних методів аналізу витрат можна віднести наступні: технічний аналіз; аналіз рахунків; метод вищої-нижчої точки; метод візуального пристосування; регресійний аналіз (метод найменших квадратів

Тема 9. Аналіз системи Витрати-

Випуск-Прибуток.

Враховуючи постійне зростання конкуренції на споживчому ринку, велика увага приділяється вивченню взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва і реалізації продукції, а також джерелам формування прибутку.

Тема 10. Контроль в управлінні витратами.

Одним з найважливіших питань щодо організації управлінського обліку є визначення взаємозв'язку рахунків управлінського обліку та плану рахунків фінансового обліку

Тема 11. Напрямки мінімізації витрат.

Постійний моніторинг (спостереження) за процесами, які відбуваються на підприємстві в режимі реального часу з метою складання оперативних звітів про результати роботи підприємства за короткі проміжки часу та порівняння цільових результатів з фактично досягнутими

Тема 12. Бюджетне планування.

Особливе місце в системі методів планування посідає бюджетування – процес планування майбутніх операцій підприємства та оформлення його результатів у вигляді системи бюджетів.

Тема 13. Оптимізація системи управління витратами.

Для оцінки ефективності роботи підрозділів та правильності складання бюджетів має проводитися аналіз відхилень фактичних результатів від планових.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<https://kart.edu.ua/>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ);
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України)

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Фахівець, повинен розуміти сутність формування та обліку витрат підприємства, галузі, здійснювати аналіз, оцінювання, моделювання витратного процесу.

Правила оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань здобувачів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий. Методи контролю: виконання практичних завдань, усне і письмове опитування, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		Мах кількість балів
Усне опитування		10
Виконання практичних завдань		30
Тестові завдання за темами курсу		20
Підсумок		60

Визначення назви за державною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середньогорівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬН О - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету

залізничного транспорту доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>.

Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних та телекомунікаційних технологій.